

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
BROJ: 78 0 P 004476 14 Rev
Banjaluka, 16.08.2016. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Stake Gojković kao predsjednika vijeća, Jadranke Stanišić i Davorke Delić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužilje, M.B. iz V.I., Opština P., zastupana po punomoćniku, V.H., advokatu iz P., protiv tuženog, B.B. iz V.I., Opština P., zastupanog po punomoćniku, R.B., advokatu iz P., radi utvrđenja, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 78 0 P 004476 13 Gž 2 od 27.12.2013. godine, na sjednici održanoj dana 16.08.2016. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se djelimično usvaja, presuda Okružnog suda u Banjaluci broj 78 0 P 004476 13 Gž 2 od 27.12.2013. godine preinačava i sudi:

Žalba tužilje se djelimično usvaja, presuda Osnovnog suda u Prnjavoru broj 78 0 P 004476 12 P 2 od 08.02.2013. godine preinačava u odbijajućem dijelu odluke o tužbenom zahtjevu, te utvrđuje da je tužilja po osnovu sticanja u braku sa tuženim stekla pravo suvlasništva sa 1/3 dijela na nekretninama – stambeno porodičnoj zgradi, visoka prizemnica veličine 9,5 x 10,5 m, zidana štala veličine 10x6 m sa garažom pod istim krovom, zidana sušana 3,5 x 4 m sa pecanom veličine 4 x 2,5 m, drveni kočak veličine 5,5 x 1 m, bazen za vodu, 3 betonirane staze oko kuće i kapija od kovanog željezna sve izgrađeno na k.č. 483/1 „Urija“ njiva u površini 1.127 m² upisana u Pl broj 606 k.o. V.I. kao posjed tuženog sa 1/1 dijela i na pokretnim stvarima – kuhinjski namještaj, 2 gornja i 2 donja kuhinjska elementa sa sudoperom (prirodne boje drveta sa staklenim gornjim dijelom), četvrtasti drveni ravni sto (prirodne boje drveta), frižider marke „Gorenje“ bijele boje, šporet na čvrsto gorivo marke „Alfa 90“, ovalni drveni lakirani sto (prirodne boje drveta) sa 6 pripadajućih stolica iste boje (nelakirani), drvena komoda za suđe 1,5x0,80 cm sa dvokrilnim vratima i ladicama, namještaj za dnevnu sobu – trosjed, dvosjed i fotelja narandžaste boje, stakleni čvrsti sto, komoda sive boje, zavjese sa paravanom narandžaste boje, televizor marke „Samsung“, muzička linija, namještaj za spavaću sobu – petodjelni regal od iverice bež boje, francuski ležaj sa stranicama od iverice i dušekom bež boje, trokrilni ormar braon boje, zamrzivač marke „Gorenje“ zapremine 310 litara, bijele boje, drvena komoda za obuću sa 3 ladice (prirodne boje drveta), telefon, vješalica sa ogledalom tamno crvene boje, 2 veš mašine „Gorenje“ obe bijele boje, bojler marke „Jekšingrad“, kada, umivaonik, WC šolja, zidna grijalica i ogledalo, namještaj za dvije dječije sobe – regal, ležaj, dva noćna stolića, komoda sa ogledalom i tri ladice, sve bijele boje i regal, ležaj, dva noćna stolića, komoda sa ogledalom i tri ladice, sve prirodne boje drveta), pegle na vodu marke „Tefal“, daska za peglanje sa metalnim nogarima i šarenom podlogom za peglanje, četvrtasti sto braon boje dimenzija 2,20x 0,90 m, 18 pripadajućih stolica braon boje, 3 kosilice za košenje trave (dvije crvene i jedna sive boje), prekrupač sa mrvračem, dvije

motorne pile „Stihl“, dva velika stola za slavu, drvena, dimenzija 1x2,5 m, 2 usisivača (jedan plavi, drugi crveno-bijele boje), četvrtasti drveni radni sto braon boje, dimenzija 0,80 x 1 m, 2 gornja viseća kuhinjska elementa, braon – bež boje, komplet pribor za slavu, 140 komada tanjira, 40 komada čaša, 42 šoljice za kafu, 42 kašike, 2 noža i 42 viljuške), dvije drvene klupe prirodne boje drveta dužine 2,20 m, motorna pila za sječenje živice crvene boje, tuš kada sa umivaonikom, bojler marke „Gorenje“, električni šporet marke „Gorenje“, šporet na drvo marke „Smederevo 9“, jedan kauč braon boje, jedan kauč zelene boje i dvokrilni ormar braon boje, što je tuženi dužan priznati i trpjeti da se tužilja na osnovu ove presude upiše kao suposjednik na nekretninama označenim kao k.č. br. 483/1 upisana u PL 606 k.o. V.I. i da se na temelju ove presude izvrši fizička dioba nekretnina i pokretnih stvari.

U preostalom dijelu revizija se odbija.

Tuženi se obavezuje da tužilji naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 5.931,25 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Prnjavoru broj 78 0 P 004476 12 P 2 od 08.02.2013. godine utvrđeno je da su parnične stranke kao supružnici za vrijeme trajanja braka stekli zajedničku imovinu i to: nekretninama – stambeno porodičnoj zgradi, visoka prizemnica veličine 9,5 x 10,5 m, zidana štala veličine 10x6 m sa garažom pod istim krivom, zidana sušana 3,5 x 4 m sa pecanom veličine 4 x 2,5 m, drveni kočak veličine 5,5 x 1 m, bazen za vodu, 3 betonirane staze oko kuće i kapija od kovanog željezna sve izgrađeno na k.č. 483/1 „Urija“ njiva u površini 1.127 m2 upisana u Pl broj 606 k.o. V.I. kao posjed tuženog sa 1/1 dijela i na pokretnim stvarima – kuhinjski namještaj, 2 gornja i 2 donja kuhinjska elementa sa sudoperom (prirodne boje drveta sa staklenim gornjim dijelom), četvrtasti drveni ravni sto (prirodne boje drveta), frižider marke „Gorenje“ bijele boje, šporet na čvrsto gorivo marke „Alfa 90“, ovalni drveni lakirani sto (prirodne boje drveta) sa 6 pripadajućih stolica iste boje (nelakirani), drvena komoda za suđe 1,5x0,80 cm sa dvokrilnim vratima i ladicama, namještaj za dnevnu sobu – trosjed, dvosjed i fotelja narandžaste boje, stakleni čvrsti sto, komoda sive boje, zavjese sa paravanom narandžaste boje, televizor marke „Samsung“, muzička linija, namještaj za spavaću sobu – petodjelni regal od iverice bež boje, francuski ležaj sa stranicama od iverice i dušekom bež boje, trokrilni ormar braon boje, zamrzivač marke „Gorenje“ zapremine 310 litara, bijele boje, drvena komoda za obuću sa 3 ladice (prirodne boje drveta), telefon, vješalica sa ogledalom tamno crvene boje, 2 veš mašine „Gorenje“ obe bijele boje, bojler marke „Jekšingrad“, kada, umivaonik, WC šolja, zidna grijalica i ogledalo, namještaj za dvije dječije sobe – regal, ležaj, dva noćna stolića, komoda sa ogledalom i tri ladice, sve bijele boje i regal, ležaj, dva noćna stolića, komoda sa ogledalom i tri ladice, sve prirodne boje drveta), pegle na vodu marke „Tefal“, daska za peglanje sa metalnim nogarima i šarenom podlogom za peglanje, četvrtasti sto braon boje dimenzija 2,20x 0,90 m, 18 pripadajućih stolica braon boje, 3 kosilice za košenje trave (dvije crvene i jedna sive boje), prekrupač sa mrvačem, dvije motorne pile „Stihl“, dva velika stola za slavu, drvena, dimenzija 1x2,5 m, 2 usisivača (jedan plavi, drugi crveno-bijele boje), četvrtasti drveni radni sto braon boje, dimenzija 0,80 x 1 m, 2 gornja viseća kuhinjska elementa, braon – bež boje, komplet pribor za

slavu, 140 komada tanjira, 40 komada čaša, 42 šoljice za kafu, 42 kašike, 2 noža i 42 viljuške), dvije drvene klupe prirodne boje drveta dužine 2,20 m, motorna pila za sječenje živice crvene boje, tuš kada sa umivaonikom, bojler marke „Gorenje“, električni šporet marke „Gorenje“, šporet na drvo marke „Smederevo 9“, jedan kauč braon boje, jedan kauč zelene boje i dvokrilni ormar braon boje.

Istom presudom je utvrđeno da tužilji po osnovu sticanja u braku sa tuženim na navedenim nekretninama i pokretnim stvarima pripada $\frac{1}{4}$ dijela i tuženi obavezan da trpi da se tužilja na osnovu presude upiše kao suposjednik na k.č. 483/1 upisane u Pl broj 606 k.o. V.I., kao i da se na osnovu te presude izvrši fizička dioba nepokretnih i pokretnih stvari.

Sa viškom tužbenog zahtjeva tužilja je odbijena.

Tuženi je odbijen sa protivtužbenim zahtjevom kojim je tražio da se tužilja obaveže da mu isplati $\frac{1}{2}$ dugova u iznosu od 4.545,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 15.12.2010. godine.

Tuženi je obavezan da tužilji na ime troškova parničnog postupka isplati 4.062,50KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 78 0 P 004476 13 Gž 2 od 27.12.2013. godine žalba tužilje je djelimično usvojena, prvostepena presuda preinačena u odbijajućem dijelu odluke o tužbenom zahtjevu, te utvrđeno, da tužilji po osnovu sticanja u braku sa tuženim na predmetnim nekretninama i predmetnim pokretnim stvarima pripada $\frac{1}{2}$ dijela, i tuženi obavezan da trpi da se tužilja na osnovu te presude upiše kao suposjednik na nekretninama označenim kao k.č. br. 483/1 upisane u Pl 606 k.o. V.I., kao i da se izvrši fizička dioba pokretnih i nepokretnih stvari, dok je u preostalom odbijajućem dijelu odluke o tužbenom zahtjevu, žalba tužilje odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Žalba tuženog je odbijena i prvostepena presuda potvrđena u dosuđujućem dijelu odluke o tužbenom zahtjevu i dijelu kojim je odbijen protivtužbeni zahtjev.

Tuženi je obavezan da tužilji na ime troškova parničnog postupka isplati 9.250,00 KM.

Tuženi revizijom pobija drugostepenu presudu u dijelu kojim je preinačena prvostepena presuda i dijelu kojim je njegova žalba odbijena i potvrđena prvostepena presuda, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijani dio drugostepene presude ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužilja je predložila da se revizija odbije.

Revizija je djelimično osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužilje kojim traži: da se utvrdi da je po osnovu sticanja u braku sa tuženim stekla $\frac{1}{2}$ dijela na nekretninama – stambeno porodičnoj zgradi, visoka prizemnica veličine 9,5 x 10,5 m, zidana štala veličine 10x6 m sa garažom pod istim krivom, zidana sušana 3,5 x 4 m sa pecanom veličine 4 x 2,5 m, drveni kočak veličine 5,5 x 1 m, bazen za vodu, 3 betonirane staze oko kuće i kapija od kovanog željezna, te drveni svinjac i kokošinjac, sve izgrađeno na k.č. 483/1 „Urija“ njiva u površini 1.127 m² upisana u Pl broj 606 k.o. V.I. kao posjed tuženog sa $\frac{1}{1}$ dijela i na pokretnim stvarima – kuhinjski namještaj, 2 gornja i 2 donja kuhinjska elementa sa sudoperom (prirodne boje drveta sa staklenim gornjim dijelom), četvrtasti drveni ravni sto (prirodne boje drveta), frižider marke „Gorenje“ bijele boje, šporet na čvrsto gorivo marke „Alfa 90“, ovalni drveni lakirani sto (prirodne boje

drveta) sa 6 pripadajućih stolica iste boje (nelakirani), drvena komoda za suđe 1,5x0,80 cm sa dvokrilnim vratima i ladicama, namještaj za dnevnu sobu – trosjed, dvosjed i fotelja narandžaste boje, stakleni čvrsti sto, komoda sive boje, zavjese sa paravanom narandžaste boje, televizor marke „Samsung“, muzička linija, namještaj za spavaću sobu – petodjelni regal od iverice bež boje, francuski ležaj sa stranicama od iverice i dušekom bež boje, trokrilni ormar braon boje, zamrzivač marke „Gorenje“ zapremine 310 litara, bijele boje, drvena komoda za obuću sa 3 ladice (prirodne boje drveta), telefon, vješalica sa ogledalom tamno crvene boje, 2 veš mašine „Gorenje“ obe bijele boje, bojler marke „Jekšingrad“, kada, umivaonik, WC šolja, zidna grijalica i ogledalo, namještaj za dvije dječije sobe – regal, ležaj, dva noćna stolića, komoda sa ogledalom i tri ladice, sve bijele boje i regal, ležaj, dva noćna stolića, komoda sa ogledalom i tri ladice, sve prirodne boje drveta), pegle na vodu marke „Tefal“, daska za peglanje sa metalnim nogarima i šarenom podlogom za peglanje, četvrtasti sto braon boje dimenzija 2,20x 0,90 m, 18 pripadajućih stolica braon boje, 3 kosilice za košenje trave (dvije crvene i jedna sive boje), prekrupač sa mrvačem, dvije motorne pile „Stihl“, dva velika stola za slavu, drvena, dimenzija 1x2,5 m, 2 usisivača (jedan plavi, drugi crveno-bijele boje), četvrtasti drveni radni sto braon boje, dimenzija 0,80 x 1 m, 2 gornja viseća kuhinjska elementa, braon – bež boje, komplet pribor za slavu, 140 komada tanjira, 40 komada čaša, 42 šoljice za kafu, 42 kašike, 2 noža i 42 viljuške), dvije drvene klupe prirodne boje drveta dužine 2,20 m, motorna pila za sječenje živice crvene boje, tuš kada sa umivaonikom, bojler marke „Gorenje“, električni šporet marke „Gorenje“, šporet na drvo marke „Smederevo 9“, jedan kauč braon boje, jedan kauč zelene boje i dvokrilni ormar braon boje; da se tuženi obaveže da trpi da se tužilja upiše kao suposjednik nekretnina označenih kao k.č. broj 483/1 upisane u PL 606 k.o. V.I.; da se na temelju presude izvrši fizička dioba nekretnina i pokretnih stvari.

Po provedenom postupku prvostepeni sud je utvrdio: da su parnične stranke bili supružnici čiji brak je trajao nepunih 30 godina; da su živjeli na seoskom domaćinstvu baveći se poljoprivredom; da je tužilja udajom za tuženog došla u njegovu kuću u kojoj je zatekla svekrvu, Lj.B.; da su parnične stranke kao supružnici svo vrijeme trajanja braka živjeli sa Lj.B. i da su u tom braku stekli dvoje djece; da je tuženi radio u S., ostvarujući zaradu oko 800 KM mjesečno, a da se tužilja zajedno sa svojom svekrvom Lj.B. bavila poslovima domaćinstva i poljoprivrede, uzgajajući stoku; da je Lj.B. istovremeno radila u seoskoj školi gdje je ostvarila penziju; da su parnične stranke i Lj.B., neposredno nakon što se tužilja udala za tuženog, srušili staru kuću i napravili novu kuću sa pomoćnim objektima; da su u gradnji nove kuće i pomoćnih objekata oko kuće, a koji su predmetom ovoga spora učestvovali, otac tužilje i njena braća, na način da su svojim fizičkim radom i građevinskim materijalom pomogli izgradnju kuće; da je Lj.B. u toku ove parnice umrla, ali da je ista prije toga podnijela tužbu protiv tuženog radi izdvajanja svog suvlasničkog dijela na predmetnim nekretninama kao imovini stečenoj u porodičnoj zajednici; da je tužilja podnijela tužbu prvostepenom sudu 19.03.2009. godine.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja prvostepeni sud je zaključio, da je zahtjev tužilje djelimično osnovan u smislu odredaba člana 270. stav 5., člana 272. stav 2. i člana 273. stav 1. Porodičnog zakona, pa je stoga sudio tako što je donio odluku kao u izreci prvostepene presude.

Iz razloga odluke prvostepenog suda proizilazi, da su parnične stranke kao supružnici sticali predmetnu imovinu u porodičnoj zajednici sa majkom tuženog, tako da je doprinos majke tuženog toj imovini, koja je inače umrla, doprinos tuženog u sticanju

predmetne imovine, zbog čega je smatrao da je u takvim okolnostima, tužilja doprinijela sticanju predmetne imovine sa $\frac{1}{4}$ dijela.

Utvrđujući da ne postoje drveni svinjac i kokošinjac, prvostepeni sud je zaključio, da u tom dijelu nije osnovan zahtjev tužilje, a kako po ocjeni prvostepenog suda tuženi nije dokazao da je sam, svojim sredstvima vratio zajam u ukupnom iznosu od 9.045,00 KM, taj sud je zaključio da je neosnovan i protivtužbeni zahtjev tuženog, da se tužilja obaveže da mu na ime zajedničkih dugova vrati 4.545,00 KM

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda, ali ne i zaključak tog suda da je sticanje tužilje na predmetnoj imovini samo $\frac{1}{4}$ dijela, već da je $\frac{1}{2}$ dijela, pa je stoga sudio tako, što je donio odluku kao u izreci drugostepene presude.

Iz razloga odluke drugostepenog suda proizlazi, da je doprinos majke tuženog sticanju predmetne imovine faktički poklon parničnim strankama kao supružnicima u sticanju predmetne imovine. Kako su po ocjeni tog suda, parnične stranke kao supružnici jednako doprinijeli sticanju predmetne imovine, drugostepeni sud je zaključio da je doprinos tužilje u sticanju te imovine $\frac{1}{2}$ dijela.

U pogledu preostalog dijela odluke prvostepenog suda, drugostepeni sud je prihvatio razloge tog suda.

Odluka drugostepenog suda, u pobijanom dijelu, a kojim je utvrđeno da tužilji po osnovu sticanja u braku pripada $\frac{1}{2}$ dijela na predmetnoj imovini i dijelu kojim je odbijen protivtužbeni zahtjev tuženog, nije u potpunosti pravilna.

Naime, odredbama člana 270. stav 5. Porodičnog zakona je propisano, da imovina koju su bračni supružnici stekli radom tokom bračne zajednice kao i prihodi iz te imovine čine zajedničku imovinu.

Odredbama člana 272. Porodičnog zakona je propisano, da svakom od bračnih supružnika pripada po $\frac{1}{2}$ zajedničke imovine.

Odredbama člana 273. stav 1. Porodičnog zakona je propisano, da svaki bračni supružnik može zahtijevati da mu sud odredi veći dio od pripadajuće mu polovine zajedničke imovine, ako dokaže da je njegov doprinos u sticanju zajedničke imovine očigledno veći od doprinosa drugog bračnog supružnika.

Kako je tužilja tražila da se utvrdi da joj pripada $\frac{1}{2}$ dijela na predmetnoj imovini, pobliže opisanoj u tužbi, tuženi je bio u obavezi da dokaže, te je njegov doprinos u sticanju te imovine, u smislu odredaba člana 273. stav 1. Porodičnog zakona, veći od $\frac{1}{2}$, odnosno da je samim tim dio tužilje u sticanju te imovine manji od $\frac{1}{2}$ dijela.

Ako je zajednička imovina kako pokretna tako i nepokretna, stečena radom bračnih drugova i ostalih članova domaćinstva, suvlasnički dio bračnih drugova u odnosu na suvlasničke dijelove ostalih članova domaćinstva utvrdiće se prema kriterijumima koji važe za sticanje suvlasništva, a zatim će se tako utvrđeni suvlasnički dio podijeliti između bračnih drugova po pravilima za diobu zajednički stečene imovine.

U ovom slučaju doprinos ostalih članova porodičnog domaćinstva se ne može utvrđivati po pravilima koja važe za sticanje i dobu zajednički stečene imovine bračnih drugova.

Tužba bračnog druga za diobu tako stečene imovine se upravlja prema svim članovima zajednice koji su učestvovali u sticanju i osporavaju mu pravo na udio u toj imovini, pošto su tuženi nužni suparničari. U sudskoj praksi se doprinos roditelja jednog bračnog druga, kao što su besplatno stanovanje, besplatna ishrana, besplatno čuvanje djece, dat tom bračnom drugu, smatra kao njegov doprinos u sticanju zajedničke imovine.

Kada se ima u vidu: da su parnične stranke kao supružnici živjeli u braku nepunih 30 godina i da su svo to vrijeme proveli u zajednici sa majkom tuženog, sa kojom su zajedno srušili staru kuću, izgradili novu kuću i pomoćne objekte, ovaj sud nalazi da je pravilan zaključak prvostepenog suda da je predmetna imovina, kako pokretna tako i nepokretna sticana u porodičnoj zajednici.

Kod činjenice, da je tuženi radio u S. i ostvarivao prosječnu platu od oko 800 KM mjesečno, a da su tužilja i majka tuženog, Lj.B. zajednički radile poslove domaćinstva i poljoprivredne poslove, te da je majka tuženog uz te poslove radila i u školi, gdje je ostvarila penziju, pri čemu nije sporno da je dizala pozajmice koje je ulagala u njihovo zajedničko domaćinstvo, ovaj sud nalazi, da je doprinos parničnih stranaka i majke tuženog, koja istini za volju nije stranka u ovom postupku jer je umrla i na čije mjesto je stupio tuženi, po 1/3 dijela na predmetnoj imovini, kako pokretnoj tako i nepokretnoj.

Sama činjenica, da predmetne pokretne stvari čine uobičajene stvari u jednom višečlanom domaćinstvu, neosnovano se revizijom ističe da tužilja nije dokazala postojanje tih stvari, tim prije, što tuženi nije dozvolio da se neposrednim opažanjem na licu mjesta sud uvjeri u to, tako što nije dozvolio ulazak u kuću.

Takođe se neosnovano revizijom ukazuje da su nižestepeni sudovi pogrešno sudili kada su donijeli odluku da se izvrši fizička dioba zajedničke imovine, poblizhe opisane u presudi, jer ukoliko ne bude moguće izvršiti fizičku diobu, stranke će u izvršnom postupku izvršiti civilnu diobu.

Kod takvog stanja stvari, ovaj sud je primjenom člana 250. stav 1., a u vezi sa članom 456 a) ZPP preinačio odluku prvostepenog suda u dijelu kojim je utvrđeno da je doprinos tužilje predmetnoj imovini, kako pokretnoj tako i nepokretnoj 1/2 dijela, pa je sudio tako što je donio odluku kao u stavu 1. izreke ove presude.

Prihvatajući u svemu razloge nižestepeni sudova u dijelu kojim je odbijeni protivtužbeni zahtjev tuženog, te kako se odluke nižestepeni sudova u tom dijelu, ničim ne dovode u sumnju revizionim prigovorima, to je ovaj sud primjenom člana 248., a u vezi sa članom 456 a) ZPP donio odluku kao u stavu 2. izreke ove presude.

Preinačavajući odluku drugostepenog suda, ovaj sud je shodno odredbama člana 397., a u vezi sa članom 386. ZPP donio odluku i u pogledu troškova parničnog postupka. Prihvatajući u svemu razloge prvostepenog suda u pogledu osnovanosti zahtjeva tužilje na ime troškova postupka, a nalazeći da je uspjeh tužilje u ovoj parnici 65%, ovaj sud je u pogledu troškova parničnog postupka sudio kao u izreci ove presude.

Predsjednik vijeća
Staka Gojković

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić